

Đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp trong chuyển đổi số

PGS. TS. Trần Cao Đệ

**Trung tâm tư vấn, Hỗ trợ và Khởi nghiệp sinh viên
Trường Đại Học Cần Thơ**

CANTHO UNIVERSITY

CHUYỂN ĐỔI SỐ DIGITAL TRANSFORMATION

- Gartner: chuyển đổi số là việc **sử dụng các công nghệ số** để thay đổi mô hình kinh doanh, tạo ra những cơ hội, doanh thu và giá trị mới.
- Microsoft: chuyển đổi số là việc **tư duy lại** cách thức các tổ chức tập hợp mọi người, dữ liệu và quy trình để tạo những giá trị mới.
- FPT: là quá trình thay đổi từ mô hình truyền thống sang doanh nghiệp số bằng cách **áp dụng công nghệ mới** như dữ liệu lớn (Big Data), Internet vạn vật (IoT), điện toán đám mây (Cloud)... **thay đổi phương thức điều hành, lãnh đạo, quy trình làm việc, văn hóa công ty.**

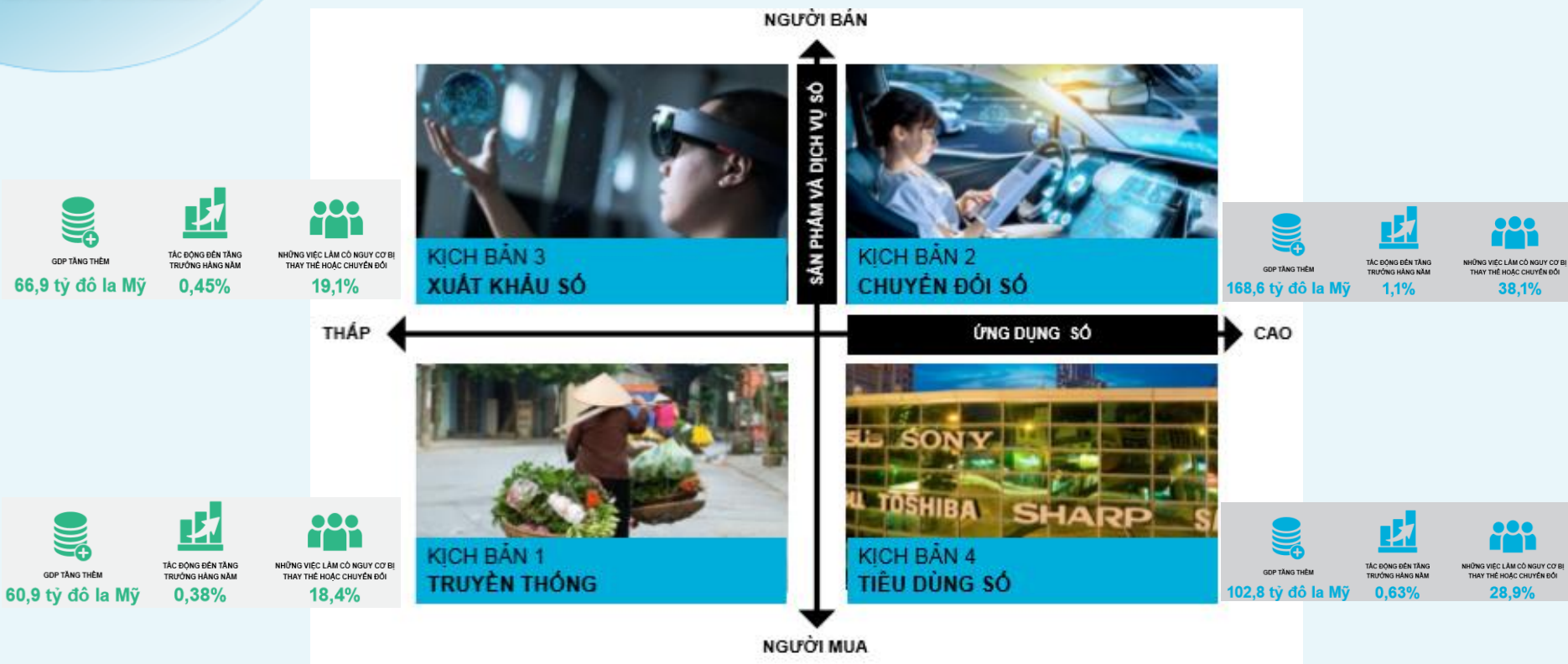
CẨM NANG CHUYỂN ĐỔI SỐ

https://www.mic.gov.vn/mic_2020/Pages/TinTuc/152588/Cam-nang-chuyen-doi-so.html

CANTHO UNIVERSITY

BỐN KỊCH BẢN CHUYỂN ĐỔI SỐ

Nguồn: Tương lai nền kinh tế số Việt Nam hướng tới năm 2030 và 2045, XB 2019.

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ KHỞI NGHIỆP TRONG NỀN KT SỐ

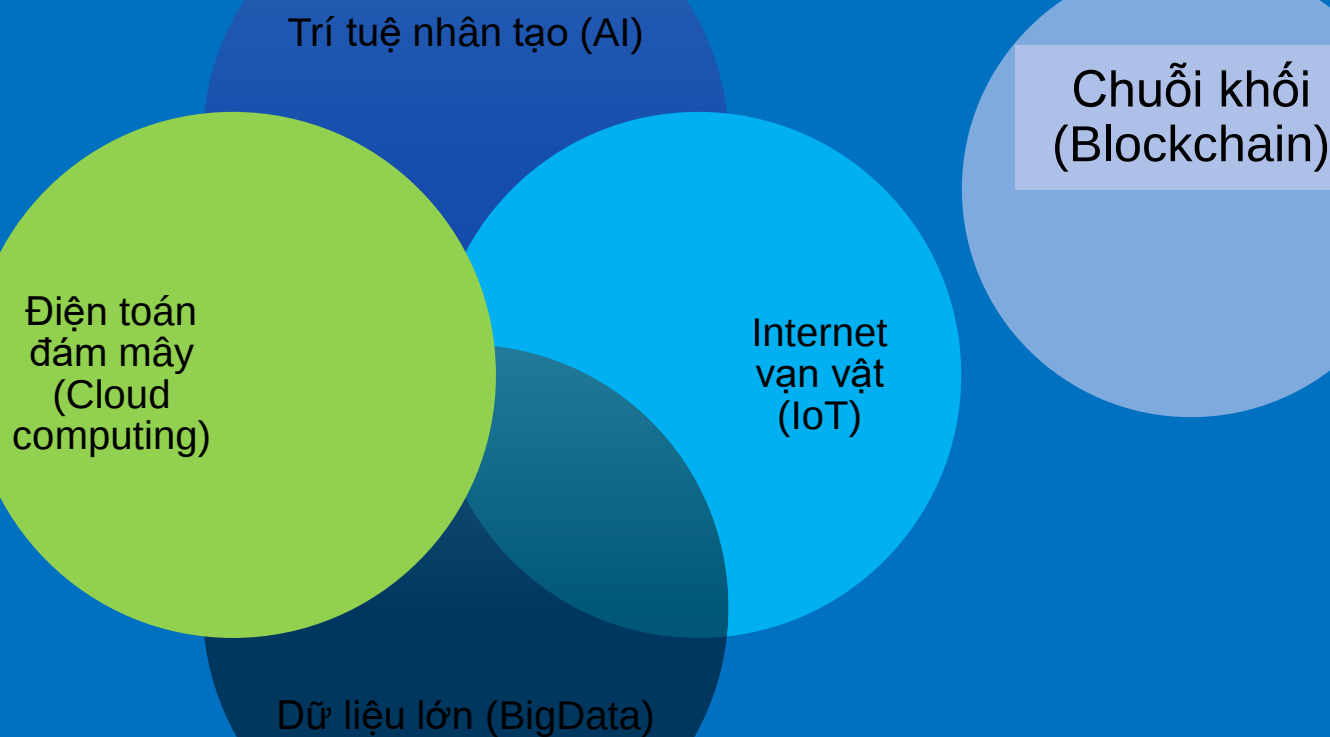
- Đổi mới: khi một **sản phẩm hoặc phương pháp**, khi được thực hiện, nếu triệt để, tạo ra sự thay đổi mô hình trong một thị trường hoặc tổ chức hiện có → cải thiện một sản phẩm trong thị trường hoặc một quy trình trong tổ chức.
- Doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo “tính chất tạo ra những sản phẩm mới, phân khúc khách hàng mới bằng những **công nghệ mới** và **ý tưởng mới** chưa từng có, cách tiếp cận thị trường mới, thường là liên quan đến công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin” (Techfest 2016, Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam)
- Bộ KHĐT đã xây dựng chương trình với tham vọng làm sao để 800.000 doanh nghiệp Việt Nam có thể **áp dụng được chuyển đổi số, từ đó nâng cao năng suất, chất lượng, sức cạnh tranh**. Khi triển khai chương trình chuyển đổi số trong các cơ quan nhà nước, DN, toàn xã hội thì chắc chắn sẽ tạo ra xung lực mới cho cộng đồng DN Start-up (BT Nguyễn Chí Dũng, Diễn đàn Quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo Việt Nam 2020).

Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc: tiếp tục xây dựng một lớp nông dân mới, có **khoa học công nghệ, nắm chắc kinh tế số, đổi mới tư duy và cách làm, không để tình trạng ”con trâu đi trước, cái cày theo sau”.**

CANTHO UNIVERSITY

CÁC YẾU TỐ THỨC ĐẨY CHUYỂN ĐỔI SỐ THÀNH CÔNG

Đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp

www.ctu.edu.vn

Chuyển đổi số theo các trụ cột

**Kinh tế
số**

**Xã hội
số**

**Chính phủ
số**

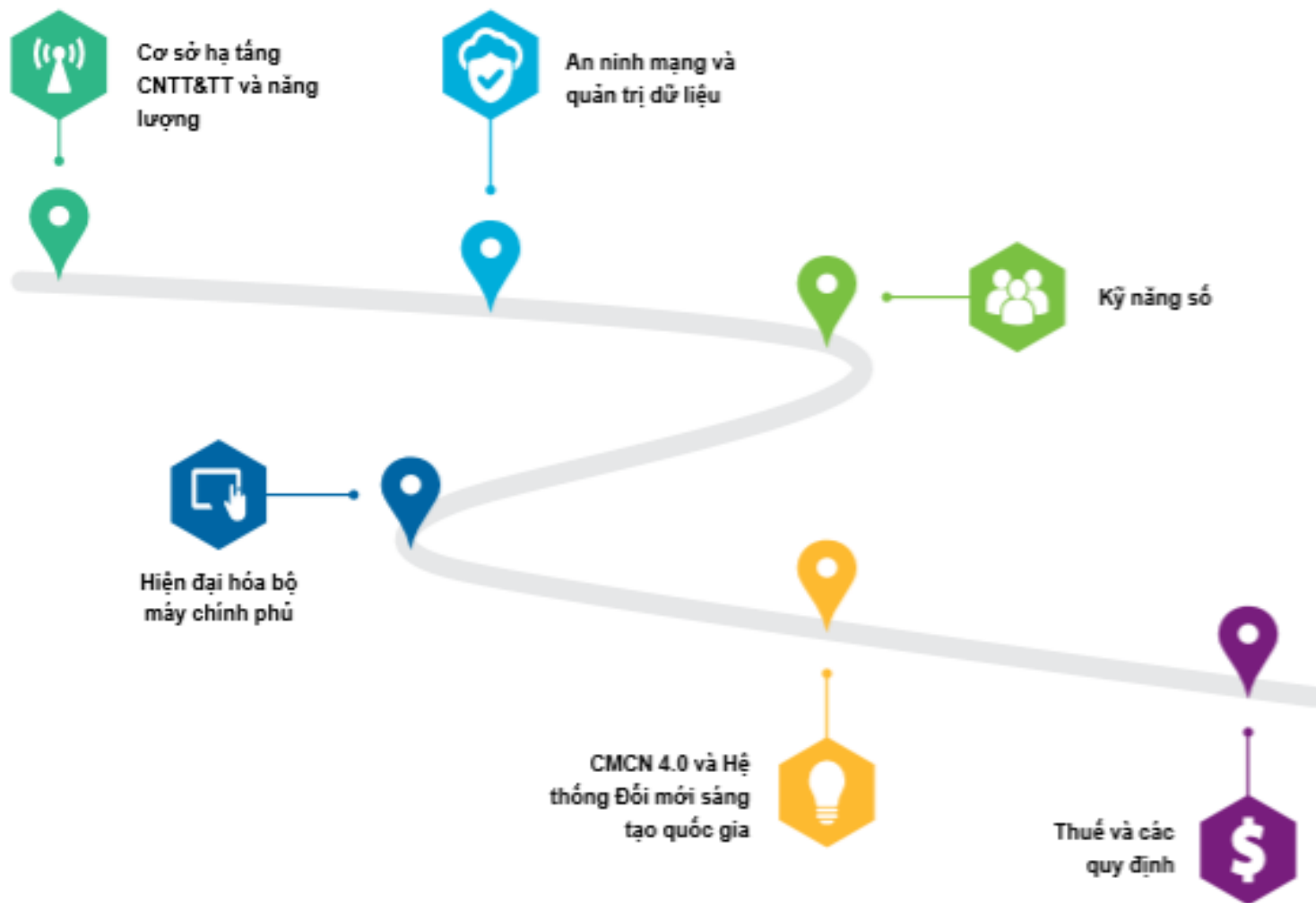
Một số mục tiêu lớn

Chính phủ số	Kinh tế số	Xã hội số
- 80% DVC mức 4, mobile - 90% hồ sơ điện tử cấp Bộ, tỉnh - 80% hồ sơ điện tử cấp huyện - 60% hồ sơ điện tử cấp xã - 100% CSDL QG hoàn thành - 50% kiểm tra trực tuyến - Việt Nam: Top 70 EGDI	- Kinh tế số 20% GDP - Tỷ trọng kinh tế số lĩnh vực 10% - Năng suất lao động tăng 7% - Việt Nam: Top 50 IDI - Việt Nam: Top 50 GCI - Việt Nam: Top 35 GII	- Cấp quang: 100% xã, 80% gia đình - Phổ cập 4G/5G và smartphone - Thanh toán điện tử: 50% - Việt Nam: Top 30 GCI

CANTHO UNIVERSITY

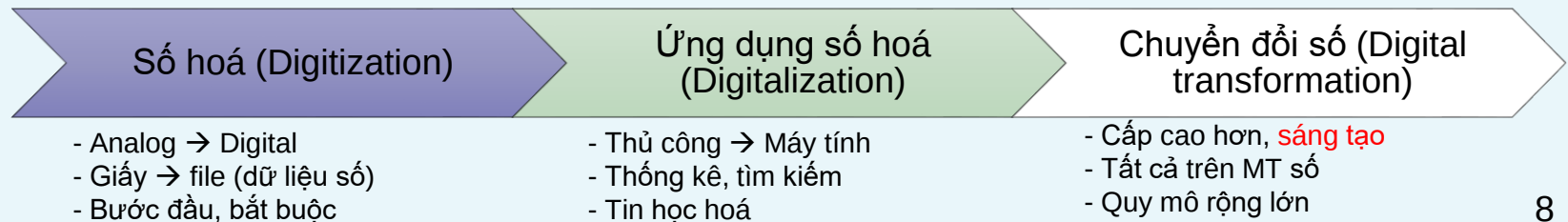
CON ĐƯỜNG CHUYỂN ĐỔI SỐ

NHẬN THỨC VỀ CHUYỂN ĐỔI SỐ

- **Chuyển đổi số** là quá trình thay đổi tổng thể và toàn diện của cá nhân, tổ chức về cách sống, cách làm việc và phương thức sản xuất dựa trên các công nghệ số.
 - chuyển đổi mô hình hoạt động, vận hành của cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp dựa trên công nghệ số.
 - chuyển đổi số là cuộc **cách mạng về tư duy, nhận thức, thể chế, chính sách** nhiều hơn là một cuộc cách mạng về công nghệ.
- Ứng dụng công nghệ thông tin:
 - Số hóa **quy trình nghiệp vụ đã có**.
 - Thông thường, không làm thay đổi quy trình hoặc mô hình hoạt động đã có.
 - Khi tin học hóa ở mức cao → thay đổi quy trình hoặc thay đổi mô hình hoạt động, thì gọi là **chuyển đổi số**.

LỢI ÍCH CỦA CHUYỂN ĐỔI SỐ

- Chính phủ số nhờ dữ liệu số và công nghệ số thấu hiểu người dân hơn, vì vậy, cung cấp dịch vụ số tốt hơn, chăm sóc người dân tốt hơn.
- Kinh tế số cho phép mỗi người dân có thể tiếp cận toàn bộ thị trường (TG) một cách nhanh chóng theo cách chưa từng có.
- Xã hội số, xét theo nghĩa hẹp, gồm công dân số và văn hóa số:
 - công dân số là khả năng truy cập các nguồn thông tin số, khả năng giao tiếp trong môi trường số, kỹ năng số cơ bản, mua bán hàng hóa trên mạng, chuẩn mực đạo đức trong môi trường số, bảo vệ thể chất và tâm lý trước các ảnh hưởng từ môi trường số, quyền và trách nhiệm của công dân trong môi trường số, định danh và xác thực, dữ liệu cá nhân và quyền riêng tư trong môi trường số.
 - văn hóa số (đang hình thành): là các quy tắc ứng xử, chuẩn mực đạo đức và sự hưởng thụ các giá trị văn hóa của con người trong môi trường số.

CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG Y TẾ

- Một người lao động Việt Nam ở nước ngoài có thể nhận được những ý kiến tư vấn, chăm sóc y tế từ xa bởi những bác sĩ giỏi nhất ở Bệnh viện Thủ Đức qua ứng dụng VOVBacsi24 bằng tiếng Việt
- Ứng dụng thiết bị y tế di động
 - Chủ động theo dõi và thu thập dữ liệu sức khỏe của chính mình từ các thiết bị y tế di động, bao gồm cả công nghệ/thiết bị đeo.
 - Trước đây, khám sức khỏe mỗi năm một lần và chỉ đến gặp bác sĩ khi có vấn đề. Với kỹ thuật số, bệnh nhân tập trung vào việc phòng ngừa và duy trì, đồng thời yêu cầu thông tin về sức khỏe của họ được cập nhật thường xuyên hơn.
 - Robot mới: hỗ trợ các y tá con người thực hiện các công việc thường ngày như lấy và dự trữ vật tư.

CANTHO UNIVERSITY

CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG GIÁO DỤC

- Ứng dụng công nghệ số trong quản lý, giảng dạy và học tập.
 - Phương pháp giảng dạy: Lớp học thông minh, trực tuyến/từ xa.
 - Ứng dụng công nghệ trong quản lý: Công cụ vận hành, quản lý
 - Ứng dụng công nghệ trong lớp học: Công cụ giảng dạy, cơ sở vật chất.

CANTHO UNIVERSITY

CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG NÔNG NGHIỆP

- Thông qua chuyển đổi số, người nông dân số mang đến những giá trị mới và bền vững cho sản xuất nông nghiệp:
 - Thay đổi cách người nông dân quản lý cây trồng, vật nuôi của họ.
 - sử dụng công nghệ số vào hoạt động sản xuất cho hiệu quả năng suất, chất lượng sản phẩm ngày càng tốt hơn: nông nghiệp truyền thống → nông nghiệp hiện đại.

www.ctu.edu.vn

CANTHO UNIVERSITY

CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG NÔNG NGHIỆP (tt)

- Liên kết theo chuỗi giá trị - đẩy mạnh phát triển thương mại điện tử trong nông nghiệp
 - Các thành phần của hệ sinh thái nông nghiệp gắn kết một cách tự nhiên với nhau theo chuỗi giá trị
- Thay đổi phương thức quản trị
 - Không chỉ ứng dụng công nghệ trong việc sản xuất, nuôi trồng → chuyển đổi số quản trị doanh nghiệp: hiệu quả điều hành, tối ưu chi phí, năng suất.
 - Việc số hóa toàn bộ quy trình, từ sản xuất và thu hoạch đến nhập kho và phân phối, đang tăng cường thông tin liên lạc giữa các bên liên quan khác nhau trong hệ thống nông nghiệp → quy trình trở nên minh bạch hơn và hiệu quả cao hơn.
- Ứng dụng công nghệ số để tự động hóa các quy trình sản xuất, kinh doanh; quản lý, giám sát truy xuất nguồn gốc, xác định mã số vùng trồng, chuỗi cung ứng sản phẩm, bảo đảm nhanh chóng, minh bạch, chính xác, an toàn, thực phẩm, an toàn dịch bệnh

CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG NGÀNH DU LỊCH

- Du lịch số thực tế ảo: tìm kiếm thông tin, trải nghiệm các điểm du lịch trên Internet trước và trong chuyến đi của khách hàng: các tour du lịch ảo hoặc tour du lịch tương tác
 - mô phỏng các địa điểm du lịch: tái tạo hình ảnh, video, các yếu tố đa phương tiện khác như hiệu ứng âm thanh, âm nhạc hoặc tường thuật, mô tả, văn bản.
 - những công nghệ mới được ứng dụng làm cốt lõi của hệ thống như ảnh 360, video 360, ảnh Panorama, ảnh Flycam...
- Trí tuệ nhân tạo và Chatbot: văn bản và giọng nói → chatbot này ngày càng phổ biến trên các trang web kinh doanh du lịch.
- Kết nối các nền tảng mạng xã hội
 - chia sẻ ý kiến của mình một cách nhanh chóng và thuận tiện thông qua Internet, đặc biệt là các nền tảng mạng xã hội được thiết kế riêng cho ngành du lịch và lữ hành như Facebook, Yelp, TripAdvisor
 - các trang web du lịch giúp các cơ sở lưu trú và nhà cung cấp dịch vụ du lịch hiểu sâu hơn về mong muốn và nhu cầu của khách truy cập: đánh giá, feedback.

kiến thức về phát triển du lịch cộng đồng từ hệ sinh thái nông nghiệp và tài nguyên văn hóa (bản địa), kỹ năng giao tiếp và ứng xử trong hoạt động du lịch; kỹ năng tiếp thị điểm đến và bán hàng, kiến thức về xây dựng và phát triển du lịch homestay.

CANTHO UNIVERSITY

CHUYỂN ĐỔI SỐ TRONG LOGISTICS

- Tiết kiệm chi phí và thời gian hiệu quả thông qua tự động hóa
 - Thời gian là một trong những yếu tố giá trị nhất trong ngành logistics.
 - Mọi bước và quy trình trong chuỗi cung ứng phải được lên thời gian hoàn hảo, đảm bảo giao hàng đúng hạn mà không có bất kỳ sự gián đoạn nào.
 - Khả năng hiển thị chi tiết – theo dõi thời gian thực của các lô hàng
 - Internet vạn vật (IoT) giúp theo dõi chi tiết quá trình vận hành
 - có các thiết bị IoT tại các điểm nút trên toàn bộ chuỗi giá trị.
 - theo dõi thời gian thực các container hàng hoá, đo nhiệt độ và độ ẩm để đảm bảo tiêu chuẩn chất lượng của hàng và có thể lường trước được bất kỳ vấn đề có khả năng làm gián đoạn quá trình vận chuyển.
 - Thông qua các công nghệ như cảm biến, IoT, phân tích dữ liệu và robot giúp quá trình vận chuyển hàng hóa trở nên tối ưu hơn bao giờ hết.

CANTHO UNIVERSITY

CHUYỂN ĐỔI SỐ DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA

- Chuyển đổi số mang lại cơ hội kinh doanh mới:
 - Có thể thành một doanh nghiệp, kinh doanh sản phẩm, dịch vụ trên các nền tảng số, các sàn thương mại điện tử.
 - Từ tháng 8/2020 đến hết 30/6/2021, Bộ Thông tin và Truyền thông đã thực hiện triển khai thí điểm chuyển đổi số tại xã Yên Hòa, huyện Yên Mô, tỉnh Ninh Bình. Một trong những trọng tâm quan trọng là phát triển kinh tế số nông thôn, hỗ trợ bà con nông dân đưa đặc sản cá trạch sụn kho niêu của địa phương lên sàn thương mại điện tử.
 - Hiệu quả kinh doanh đã được cải thiện rõ rệt. Trước khi chuyển đổi số sản phẩm đơn điệu chưa có bao bì, hộp đựng, sản phẩm chưa bắt mắt về hình thức;

Sô-cô-la Marou và trải nghiệm về một thứ quà tặng mới

Hợp tác xã nông nghiệp thu hoạch ca cao, bán ca cao bao nhiêu năm qua nhưng luôn phải đối mặt với khó khăn, thách thức và biến động thị trường. Rồi một ngày, có 2 chàng thanh niên cũng vẫn là những nguyên liệu đó đã làm nên một câu chuyện khác. Họ lựa chọn kỹ lưỡng nguyên liệu ca cao tốt nhất, để làm nên những thanh sô-cô-la hảo hạng nhất. Nhưng họ không bán sô-cô-la, mà họ bán một thứ quà tặng sang trọng. Giấy gói thanh sô-cô-la được lựa chọn từ chất liệu lụa truyền thống của Việt Nam. Họ tiết tấu tay trên lụa được thiết kế bằng công nghệ số hiện đại. Họ không bán hàng ở thị trường Việt Nam trước mà họ chọn thị trường châu Âu và Mỹ trước. Doanh nghiệp của họ chỉ khoảng 10 người nhưng doanh thu hàng triệu đô la Mỹ. Đó chính là một doanh nghiệp nhỏ và vừa có tên gọi là Marou Chocolate đặt trụ sở tại Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam.

CANTHO UNIVERSITY

CÂU CHUYỆN KHỞI NGHIỆP THÀNH CÔNG

- **AgriAku, một sàn thương mại B2B dành cho nông dân có trụ sở tại Jakarta (Indonesia) vừa huy động được 6 triệu USD.**
 - <https://diendandoanhngghiep.vn/thuong-mai-dien-tu-nong-nghiep-dong-nam-a-len-ngoi-218609.html>
 - nơi để những nhà bán lẻ nông nghiệp mua sắm sản phẩm từ các nhà bán buôn hoặc nhà sản xuất. Hàng hóa chủ yếu là hạt giống, phân bón và hóa chất nông nghiệp. Sau đó những người bán lẻ sẽ bán lại hàng cho nông dân.
 - AgriAku cũng cung cấp phần mềm kinh doanh, chẳng hạn quản lý sổ sách và hàng tồn kho, để giúp họ dự báo về những mặt hàng mà nông dân đang có nhu cầu.
 - Mục tiêu của AgriAku là cung cấp cho các nhà bán lẻ và nông nhân cơ hội tiếp xúc với nhiều loại mặt hàng và giá cả minh bạch.
- **Sàn hoạt động từ tháng 5 năm 2021**
 - tăng trưởng trung bình/tháng trong bốn tháng vừa rồi là 200% (3/2022)
 - Số lượng người dùng hiện tại của AgriAku là 10.000 cửa hàng.

TOP 10 START-UP VIỆT 2019

- **Tiki, MoMo, Scommerce (logistics), VNPay** được cho là huy động thành công số vốn từ 75 triệu đến 300 triệu USD, không tiết lộ.
- **Sendo**: 61 triệu USD, đầu tư mở rộng dịch vụ; công nghệ AI và máy học.
- **Lozi**: hơn 10 triệu USD
 - mô hình kinh doanh thương mại điện tử C2C.
 - nhiều dịch vụ như giao đồ ăn Loship; Đi chợ hộ Lomart; Giặt ủi Lozat; Giao thuốc Lomed; Giao đồ Lo-Send...
- **YOLA**: luyện thi tiếng Anh, đào tạo Anh ngữ dành cho thanh thiếu niên.
- **Elsa Speak**: ứng dụng học nói tiếng Anh, top 5 các ứng dụng AI hàng đầu, cùng với Cortana của Microsoft và Google Allo của Google.
- **KiotViet** – startup chuyên cung cấp giải pháp phần mềm quản lý bán hàng POS, nhận đầu tư 6 triệu USD.
- **Logivan**: kết nối chủ hàng có nhu cầu vận chuyển hàng hoá liên tỉnh, vận chuyển Bắc Nam tới mạng lưới các đối tác vận tải di chuyển chiều về rỗng; Vinacapital Ventures đầu tư.

<https://khoinghieptre.vn/top-10-startup-viet-duoc-dau-tu-nhieu-nhat-trong-nam-2019/>

TOP 10 START-UP VIỆT 2019 (tt)

- **Kobiton**: công nghệ điện toán đám mây; giải pháp cho các doanh nghiệp quản lý, truy cập và kiểm thử ứng dụng di động từ xa, tối ưu chi phí phát triển sản phẩm và rút ngắn thời gian đưa phần mềm ra thị trường.
- **Jio Health**: 5 triệu USD ; tận dụng công nghệ để cung cấp các dịch vụ chăm sóc sức khỏe theo yêu cầu, bao gồm thăm khám bác sĩ tại nhà, điều dưỡng chăm sóc, tư vấn sức khỏe từ xa và quản lý bệnh án điện tử.
- **Luxstay**: ứng dụng kết nối cho thuê nhà; hoàn tất vòng gọi vốn Bridge với giá trị 4,5 triệu USD.

CANTHO UNIVERSITY

HÌNH ẢNH TẠI TECHFEST MEKONG 2020

Chuyển đổi số
phải nhằm
đáp ứng yêu
cầu ngày càng
cao của khách
hàng, đồng
thời tăng thế
mạnh cạnh
tranh trên thị
trường.

VẤN ĐỀ TRONG NUÔI TÔM

HỘ NUÔI TÔM

NUÔI NƯỚC **NUÔI TÔM** **BÁN TÔM**

4 THIẾU:

- ✓ **THIẾU QUAN TÂM** VỀ SỨC KHỎE, TÌNH THẦN VÀ VẬT CHẤT CHO NGƯỜI LAO ĐỘNG LÀM VIỆC TẠI TRANG TRẠI
- ✓ **THIẾU TRÁCH NHIỆM** VỀ AN TOÀN SINH HỌC CHO NGƯỜI TIÊU DÙNG VÀ BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG XANH SẠCH CHO CỘNG ĐỒNG
- ✓ **THIẾU TIỀN VÀ KIẾN THỨC VỀ KINH TẾ & KHOA HỌC** ĐỂ VẬN HÀNH TRANG TRẠI HIỆU QUẢ VÀ BỀN VỮNG
- ✓ **THIẾU ĐẦU TƯ** THIẾT BỊ TỰ ĐỘNG THU THẬP DỮ LIỆU ĐỂ THEO DÕI BỆNH TÔM, CHẤT LƯỢNG NƯỚC VÀ TRUY XUẤT NGUỒN GỐC

CANTHO UNIVERSITY

NHÌN LẠI CHUNG KẾT TECHFEST 2020

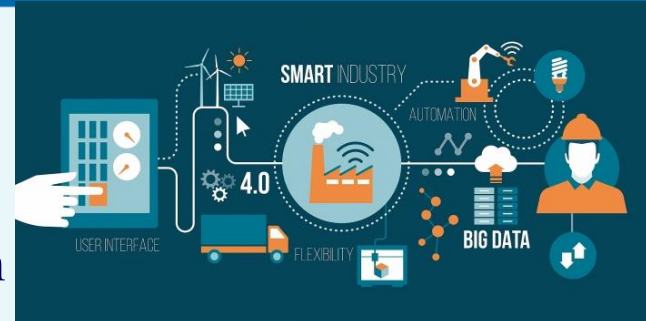
- Giải I: Nền tảng thương mại điện tử Nông Sản
- Giải II: Digital Kingdom: giải pháp truy xuất nguồn gốc chất lượng chuỗi cung ứng áp dụng công nghệ Blockchain
- Giải III: Dự án NATA với giải pháp xử lý bùn thải chế biến thủy sản trồng dưa lưới và dâu tây hiệu quả

CANTHO UNIVERSITY

TÓM TẮT

- Chuyển đổi số
 - Xu thế tất yếu
 - Cơ hội ĐMST & nâng cao chất lượng, lợi thế cạnh tranh, lợi nhuận.
- ĐMST: dựa trên chuyển đổi số
 - Ứng dụng CN mới, xu thế CN CM4.0
 - Tạo ra :
 - Mô hình SX KD mới, XD chuỗi giá trị
 - Cách thức quảng bá, tiếp cận khách hàng mới,
 - SP mới dựa trên công nghệ số (kịch bản 2)
 - Tìm kiếm giải pháp sáng tạo cho các vấn đề phi truyền thống & các vấn đề XH.
- Quốc gia: HT, CP điện tử, thành phố thông minh.

Thảo luận

- Chuyển đổi số thành công là gì?
- Các công nghệ trụ cột trong chuyển đổi số?
- Tại sao đổi mới sáng tạo và quan trọng trong chuyển đổi số?
- Chuyển đổi số trong một đơn vị (cơ quan, doanh nghiệp, hợp tác xã,...) có cần đến chuyên gia CNTT hay không? Vai trò của CG đó là gì (nếu có)?
- Bài thực hành: lựa chọn 1 trong 2 chủ đề sau
 - Nêu ra các vấn đề của một doanh nghiệp cụ thể trong chuyển đổi số?
 - Nêu ra 1 ví dụ về khởi nghiệp, ĐMST kết hợp với chuyển đổi số tại địa phương
 - Phân tích điểm thuận lợi, khó khăn trong quá trình chuyển đổi số và kết quả cách giải quyết để đạt được thành quả

Xin trân trọng cảm ơn!